

Nenašli jste obrovské lusky?

seriál

**PŘÍRODA
VALAŠSKA**

Prékvapily vás při podzimních toulkách městem dlouhé lusky, které se jen tak povalovaly v trávě, a netušili jste, k čemu je přiřadit? Jedná se o plody dřezovce trojtrnného (*Gleditsia triacanthos*), který je, jak už samy lusky napovídají, blízce příbuzný s obyčejným hrachem setým.

Dřezovce jsou na podzim jedny z prvních stromů, jejichž listy se začínají zbarvovat do žluta. Svůj původ mají v Severní Americe. V Evropě se poprvé objevily kolem roku 1700, první výsadby u nás jsou datovány až k roku 1835. Zejména u starších stromů jsou patrné dlouhé rozvětvené shluky trojčetných trnů, podle kterých je strom pojmenován. Nejzajímavější jsou ale jeho již zmíněné plody - až 40 cm dlouhé spirálovitě stočené lusky. Mladé jsou zbarveny do zelena, v době zralosti, které dosahují v říjnu, pak tmavě hnědé. Na stromě často visí až do jara.

Ve své domovině se dřezovec vždy hojně využíval. Nezralé lusky mají uvnitř sladkou dužinu, která sloužila indiánům k výrobě pokrmů a nápoje

podobného pivu. Z kůry připravovali čaj proti kašli a planým neštovicím. Z lusků se vyráběl prostředek zvyšující trvanlivost barviv, pražená semena používali američtí osadníci jako náhražku kávy v dobách nouze, ostré trny mladých stromů byly využívány místo hřebíků. Tvrdé a trvanlivé dřevo dřezovce je ceněno dodnes, a to především v rezbářství. Sladká dužina plodů se zase doposud využívá k přípravě marinád. Plody se sbírají krátce před plnou zralostí, když ještě nejsou úplně hnědé. Po sražení ze stromu se lusk rozřízne a dřev se vyškrábne ven. Semena, která mají využití jako běžné luštěniny, se suší.

Pro svůj dekorativní vzhled a dobrou odolnost vůči městské-

mu prostředí je dřezovec trojtrnný již dlouhou dobu vysazován jako parkový a okrasný strom (především jeho beztrnná forma) v celé Evropě. Koncem 19. století byly dřezovce dokonce vysazovány i v lesích na jižní Moravě a jižním Slovensku.

Bohdana Orlová, Muzeum regionu Valašsko, Odborné oddělení Vsetín